

Филозофски факултет је 25.12.2013. у „Пословима“ објавио конкурс за радно место доцента за ужу научну област археологија (реизбор). На својој IX редовној седници Изборно веће Филозофског факултета (одлука од 26.12.2013.) је нас долепотисане изабрало за чланове комисије за израду реферата о кандидатима пријављеним на конкурс. Подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за радно место доцента за ужу научну област археологија се пријавио један кандидат, др Бранислав Анђелковић.

Др Бранислав Анђелковић, рођен 1961. у Београду, дипломирао је на Одељењу за археологију Филозофског факултета у Београду 1988. године (тема: Порекло и развој фунерарне архитектуре Египта од Нулте до Четврте династије), а магистрирао 1994. (тема: Односи између Канаанаца и Египћана до краја владавине Нармера). Своју докторску тезу (тема: Еволуција герзешке културе: унутрашњи и спољашњи чиниоци) одбранио је јуна 2003. и исте године је на Београдском универзитету промовисан за доктора археологије.

На Одељењу за археологију Филозофског факултета је запослен од маја 1990. године, прво као асистент-приправник. Марта 1995. је изабран у звање асистента, јула 2003. у звање асистента са докторатом. У звање доцента је изабран 1. јуна 2004. а у исто звање је реизабран 2009. године.

Др Б. Анђелковић је учествовао на више ископавања у Србији и на Блиском истоку, а стручно усавршавање је употпунио краћим студијским боравцима у Великој Британији, Француској, Аустрији, Израелу и Сједињеним Америчким Државама. Члан је *International Association of Egyptologists* и *American Schools of Oriental Research (ASOR)*.

Кандидат је уз биографију приложио своју библиографију и она обухвата 12 јединица за период 2009-2013, односно од претходног реизбора до данас. Једна од јединица је датирана у 2008. годину, али како је часопис у коме је објављена изашао из штампе после завршетка конкурса за претходни реизбор (октобра 2008) и она није била обухваћена тадашњим извештајем, садашња комисија је овај рад прихватила (у библиографији кандидата рад под бројем 1).¹ Рад бр.11 није разматран.²

Темом настанка египатске државе, а особито теоријским приступима овом проблему др Бранислав Анђелковић се бави дуже од једне деценије и у периоду од претходног реизбора посвећени су јој чланак у тематском зборнику (бр.3), два рада са конференција објављена у целини (бр. 5 и 10) и два апстракта (бр. 4 и 9). Радови су утемељени на добром познавању резултата археолошких истраживања и релевантних ставова и теоријских модела, проистеклом из у дугогодишњег рада на овој теми и другим питањима везаним за позну праисторију Египта.

Рад *Political Organization of Egypt in the Predynastic Period* (бр. 3), објављен је 2011. у *Before the Pyramids: The Origins of Egyptian Civilization*. Тематски зборник радова прикључен каталогу изложбе, приређен је са намером, како у уводу истиче уредник зборника и кустос изложбе Емили Титер, да би резултати студија

¹ Бројеви у заградама у даљем тексту односе се на редне бројеве у библиографији коју је кандидат приложио и која је део извештаја.

² *The Ancient Near East Today* је електронско гласило намењено пријатељима ASOR-а, у коме стручњаци на популарни начин представљају своје резултате и ставове (<http://www.asor.org/foa/ane-today.html>).

прединастичког Египта, због брзог развоја и значајних промена у знањима о том периоду које собом носе нови резултати ове суб-дисциплине египтологије били представљени стручњацима који се њом не баве, као и широј јавности. Њему је поверено да у светлу најновијих истраживања – и у великој мери се ослањајући на модел који је предложио у својим ранијим радовима - прикаже процес који је кроз промене политичке организације друштвених заједница, почев од најједноставнијих независних сеоских, довео до формирања јединствене египатске државе, као и природне и друштвене факторе који су у том процесу играли значајну улогу. Рад је наизглед невеликог обима,³ али због сложености теме, прегледног карактера текста који захтева добро познавање тренутног стања у науци, те због чињенице да је Б. Анђелковић по позиву аутор једног од укупно шеснаест прилога што је на свој начин признање његовом раду, Комисија сматра да овај рад може имати статус рада у тематском зборнику међународног значаја (чл. 6, ст. 1 Правила о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду, од 26.06.2012).

Природним и друштвеним факторима - њиховом спрегом и могућностима да се идентификују они који су од суштинске важности за процес формирања египатске државе - Анђелковић се подробније бавио у „Factors of State Formation in Protodynastic Egypt“ (бр. 5), раду који је 2011. публикован у актима међународног конгреса одржаног у Лондону 2008.

Подробнија анализа једне групе тих фактора најављена је апстрактном *The Molding Power of Ideology: Political Transformations of Predynastic Egypt* са међународне конференције (бр. 4). У њему је као кључно за брзу политичку трансформацију прединастичког Египта истакнуто континуирано, присуство идеолошких фактора у чијем је средишту концепт божанског владара, препознатљиво од прве фазе горњоегипатске културе Накада

У тексту *Antropološka arheologija: od teorije do prakse* (бр. 10) дат је кратки приказ променама у односима археологије са другим наукама, природним и друштвеним, а посебно археологије и етнологије/антропологије; у контексту Србије, аутор истиче да постоји „потреба за редифинисаним прожимањем археологије и антропологије

Апстракт овог рада је такође публикован (бр. 9).

У уској вези са темом настанка египатске државе - и у погледу појединих питања њен део - су међусобни односи Египта и азијског дела Блиског истока, особито Канаана, и они спадају у дугогодишња истраживачка интересовања кандидат, посведочена већ његовим магистарским радом. У периоду од претходног реизбора објављени су један чланак и један приказ који се односе на њих (бр. 8 и 2).

У *Hegemony for Beginners: Egyptian Activity in the Southern Levant during the Second Half of the Fourth Millennium B.C.* (бр. 8 у библиографији), Б. Анђелковић указује на недостатке и недоследности до сада предлаганих модела за објашњење присуства египатске Нулте и Прве династије на јужном Леванту, а нарочито на често недовољно раздвајање сврхе тог присуства од начина на који је остваривано. Како је осим тога последњих петнаестак година дало нове налазе чија је контекстуална анализа значајна за разумевање египатских активности на јужном Леванту, наглашена је потреба да се сви релевантни археолошки утврђени параметри интегришу у једну целину, и то „кроз селективну интеграцију“ постојећих модела. Простор на коме је утврђено присуство Нулте династије јужном Леванту препознат је као египатска провинција, а у начину на који је то остварено препозната је сличност са обрасцем који

³ Треба имати у виду и то да је публикација штампана двостубачно. Неки прилози не прелазе 4-5 страница, свега неколико их је дужих од 10 страница, те је видно да је уредница поставила ограничења.

је египатска држава у Новом царству применила ради успостављања контроле на Леванту.

Критички приказ књиге која се бави прединастичким трговачким путевима између Египта и Месопотамије (бр. 2), темом делом обухваћеном и његовим сопственим истраживањима, кандидат је публиковао у престижном часопису са АНСИ листе.

Неолитски и халколитски литички артефакти са два јорданска локалитета даровао је 1982. Археолошкој збирци Универзитета у Београду Бејзил Енеси, руководилац истраживања на тим археолошких налазиштима је, али су их први пут објавили Бранислав Анђелковић (првопотписани) и Јосип Шариф. Текст (бр. 1) садржи историјат налаза, податке о локалитетима и литичку анализу самих артефаката, са цртежима. Анализа показала и то да разноврсност примерака са Телеилат Гасула у знатној мери одговара основној типологији халколитске индустрије окресаног камена, што даје додатну вредност овој малој збирци.

Значајни део истраживања Б. Анђелковића посвећен је анализама и историјату староегипатског материјала у Србији, чији највреднији део чине два антропоморфна ковчега и тзв. Београдска мумија из збирке Народног музеја у Београду. Резултате испитивања мумије Анђелковић објављује већ две деценије и они укључују и оне који су проистекли из сарадње са стручњацима из других научних дисциплина (нпр. ентомолошке и бактериолошке анализе, рентгенско снимање и компјутерска томографија). Захваљујући сарадњи са Е.Титер, 2005. је кориговано читање натписа и имена на ковчегу мумије, те је као власник ковчега идентификован Несмин из Ахмима, што је омогућило повезивање овог налаза са другима који су припадали Несмину и члановима његове породице. Овоме је прикључена и тродимензионална дигитална форензичка реконструкција лица Несмина. Она је представљена у раду који су потписали Б. Анђелковић и Џ. Харкер (бр. 6) и чији први, већи, део чине кратки историјат мумије, резиме резултата анализа којима је била подвргнута, а пре свега оних које се односе на идентитет Несмина (укључујући неке допуне и мање корекције генеалогичке природе) и осврт на место пручавања различитих аспеката идентитета појединца у египтологији. У другом делу рада су оцртане одлике овог неинвазивног метода реконструкције лица, његова поузданост и ограничења, специфични проблеми и изабрана решења код Несмина, а фазе реконструкције су приказане и сликом.

Бранислав Анђелковић је већ раније указао на Ернста Брумера (2000) као дародавца другог, празног антропоморфног ковчега, који је припадао певачици Нефер-Ренепет. Низ нових података о овом Сомборцу, колекционару и трговцу уметничким делима и антиквитетима који је са браћом поседовао галерије, прво у Паризу, потом у Њујорку послужио је као оквир да се представи нова стилска и палеографска анализа декорације односно натписа ковчега, проистекла из сарадње са још једним египтологом, Џонатаном Илајесом (бр. 12). Резултати анализа су омогућили ново, прецизније датирање ковчега у средину 4. века п.н.е., а показали да је он због појединих одлика декорације вредан за проучавање бројем примера слабо представљене стилске фазе којој припада, и промена које су водиле ка развоју раних птолемејских верзија.

Историјату и структури староегипатских збирки у Србији било је посвећено излагање Б. Анђелковића на конференцији у Загребу, за сада објављено само у изводу (бр. 7).

Правила о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду, од 26.06.2012. г. (чл. 13, ст. 2) предвиђају да се у обзир узимају и резултати остварени од првог избора у звање. Библиографија кандидата за период 1988-2008, односно до првог реизбора, обухвата 58 јединица, од чега су 22 публиковане од

2004-2008, односно од избора у звање доцента до првог реизбора. Како листа садржи 13 прилога објављених у дневној и периодичној штампи и сл., од чега шест од избора у звање доцента (у библиографији 1988-2008. под бројевима: 6, 7, 14, 15, 19, 22, 28, 45, 47, 50, 51, 52, 57), за овај извештај је релевантно шеснаест радова.

Од 2004. до 2008. г. односно од избора у звање доцента до првог реизбора, у средишту научног интересовања др Бранислава Анђелковића била је тада у египтологији релативно нова тема настанка египатске државе, а особито теоријски приступи овом проблему. Публиковани су један чланак у зборнику, два рада у актима међународних конгреса, и три апстракта (од којих један коауторски) са научних скупова. Радови су утемељени на добром познавању материје, проистеклом из у дугогодишњег рада кандидата на позној праисторији Египта, и били су у уској вези са неким питањима које је Анђелковић обрађивао у својој докторској тези. У истом периоду део публикованих радова др Бранислава Анђелковића био је посвећен материјалу египатског порекла у Србији. Од шест чланака је као једини аутор потписао један, док су остали проистекли из сарадње са другим стручњацима. Кандидат је урадио нову, темељнију каталогизацију староегипатске збирке Градског музеја у Сомбору, а истраживачки значајнији део тог рада чини историјат збирке и појединих предмета. Из заједничког рада са другим стручњацима, а ради анализа које су ван ужих компетенција самог кандидата, проистекло је више вредних резултата (преводи египатских текстова, физичко-хемијске и друге анализе). Објављена су и два приказа књига, један критички осврт на стање у нашој археологији, те кратки приказ изложбе.

Треба истаћи да је пре избора у звање доцента 1995. објављена скраћена верзија магистарског рада Б. Анђелковића на енглеском, као монографско издање Центра за археолошка истраживања Филозофског факултета. Анђелковић је са Мирославом Панић-Шторх 2002. године публиковао каталог староегипатске збирке Градског музеја у Вршцу (двојезични, српско-енглески).

Као уредник часописа Гласник српског археолошког друштва (2005-2008) др Бранислав Анђелковић је иницирао квалитативне промене у уређивању које су се одразиле и на ранг часописа: одлукама Министарства за науку је два пута прелазио у вишу категорију: од броја 22 за 2006. је категоризован као водећи национални, а број 23 за 2007. као међународни часопис.

Бранислав Анђелковић од 2011. учествује у раду на пројекту Археолошка култура и идентитет на западном Балкану (Филозофски факултет, Министарство науке, ев. бр. 177008), а 2005-2010. је био ангажован на пројекту Археолошка грађа – основа за проучавање културног континуитета у праисторији и антици на територији Србије (ев.бр. 147041).

Од 2009. године представио је резултате својих истраживања на неколико међународних и националних скупова.

Др Б. Анђелковић одржава наставу из два обавезна и неколико изборних предмета на основним студијама археологије, неколико предмета на дипломским (мастер) и докторским студијама. Унапређује програм наставе усклађивањем са развојем науке. Прати рад студената кроз континуирано проверавање знања, примењује инструменате објективног оцењивања. Био је ментор при изради више дипломских и завршних радова на основним као и на мастер студијама. Неколико студената је захваљујући ангажману др Анђелковића учествовало на археолошким истраживањима у Израелу. Студенткиња чији је ментор на основним и мастер студијама био др Б. Анђелковић је на основу препорука свог ментора и израелских колега са којима је сарађивала на археолошким истраживањима у Израелу, завршила је докторске студије

у Израелу и предала своју тезу. Резултати рада др Б. Анђелковић у развоју наставно-научног подмлатка свакако заслужују позитивну оцену.

На основу извештаја о студентском вредновању наставе (чланови 128 и 142 Статута Филозофског факултета и чл. 14, ст. 4. Правилника о студентском вредновању наставе и педагошког рада наставника) можемо извести да се студентске оцене овог аспекта рада др. Б. Анђелковића крећу у распону од високе врло добре до одличне.

Кандидат је до сада учествовао у раду неколико комисија Филозофског факултета, а тренутно је члан Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање.

ЗАКЉУЧАК

Сви објављени научни радови кандидата спадају у ужу научну област археологије, за коју је расписан конкурс. Радови су претежно објављивани на енглеском језику.

Радови др Б. Анђелковића о формативном периоду египатске државе и су утемељени на добром познавању како археолошког материјала ове области и азијског дела Блиског истока, тако и теоријских приступа релевантних за питања која истражује и проистекли су из темељног и вишестраног испитивања научних проблема. Да су научни резултати кандидата добро прихваћени у заједници специјалиста потврђује између осталог и његов допринос, по позиву, тематском зборнику Музеја Оријенталног института у Чикагу, посвећеном прединастичком и ранодинастичком Египту.

У погледу публикација староегипатског материјала у Србији, најзначајнији су резултати истраживања историјата збирки, као допринос културној историји Србије. Из заједничког рада са другим стручњацима, а ради анализа које су ван ужих компетенција самог кандидата, проистекло је више вредних резултата (преводи египатских текстова, физичко-хемијске и друге анализе) и који, укупно гледано, дају мултидисциплинарни карактер обради египатског материјала у Србији и бољем сагледавању његове вредности.

У периоду од последњег реизбора 2009. публикована су три рада др Бранислава Анђелковића у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком, један рад у тематском зборнику међународног значаја, један рад у водећем часопису националног значаја, два рада са научних скупова (међународни и национални скуп) објављена у целини, три апстракта (са међународних и националног скупа), један приказ књиге (у часопису са АНСИ листе). Кандидат је једини аутор у осам радова, а првопотписани код осталих. Квантитативно исказано, укупни коефицијент компетентности је 21 (в. Образац у прилогу). Овим је кандидат у погледу броја и структуре радова задовољио захтеве за избор у звање доцента и надмашио захтеве за реизбор у ово звање предвиђена Правилима о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду, од 26.06.2012. г., чл. 2, ст.4 и чл. 13, ст. 3.

Према извештају комисије за први реизбор, када је процењивано шеснаест радова, др Бранислав Анђелковић од **2004-2008.** по квантитативно исказаним резултатима остварио укупно 16,33 бодова (у категоријама $P10+P20+P50+P61+P62 = 12,08$; у категоријама $P63-66+P70 = 4,25$), чиме је **знатно надмашио предвиђени минимум и испунио услове за избор у звање доцента** према у том тренутку важећим Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду.

Резултати рада др Б. Анђелковића на развоју научног подмлатка су квалитетни, а оцена педагошког рада према студентским евалуацијама је укупно одлична. Научни допринос који кандидат пружа на пољу праисторије и ране историје Египта доприноси

и квалитету наставе, будући да су предмети које предаје везани за ову област његовог истраживачког рада.

Комисија позитивно оцењује ангажовање кандидата у развоју наставе и у раду Факултета, те учешће у другим делатностима важним за развој науке.

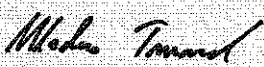
Према свим подацима у које је комисија имала увид, кандидат испуњава све услове за избор у звање доцента који су предвиђени Законом о високом образовању, Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду и Статутом факултета.

Предлог:

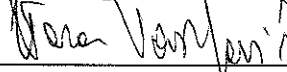
На основу укупне оцене свих аспеката рада и ангажмана кандидата, те испуњености услова, комисија предлаже да др Бранислав Анђелковић буде (ре-) изабран у звање доцента.

Комисија

Проф. др Александар Палавестра

Доц. др Младен Томорад

Доц. др Вера Васиљевић

У прилогу:

- Образац са евидентираним оствареним резултатима др Бранислава Анђелковића који се предлаже за избор у звање ДОЦЕНТА
- библиографија кандидата од претходног реизбора
- целокупна библиографија кандидата (1988-2013)